

BESLUT

2017-02-06

Dnr: 16/01359

SAKEN

Nyheter P4 Västerbotten, Sveriges Radio P4 Västerbotten, 2016-05-12, inslag om renar som vinterbetar på Holmön; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att renar som hade vinterbetat på Holmön fanns kvar på ön. I påannonseringen till inslaget sa nyhetspresentatören att efter sista april fick inte längre några renar vara kvar och att det hade skapat ett dilemma för Rans sameby. I inslaget som följde sades följande.

Rans sameby har rätt att ha renar på vinterbete på Holmön. Men det har inte gjorts på 70 år eftersom isarna sällan är säkra nu för tiden. Men i föl beslöt en grupp inom samebyn att ta ut några hundra renar med lastbil på färjan. På ön väntade en ostörd miljö med mängder av lav att äta. Men nu har samebyn fått ett problem. Vid återfärden till fastlandet kom inte alla renar med. Rätt många är kvar enligt observationer på ön. Strövrarna kan komma in i trädgårdar och på fritidshustomter i sommar och skapa ett motstånd mot att fortsätta med renskötsel på Holmön. I dag ska Länsstyrelsen och samebyn ha en första dialog om strövrarna som är kvar på Holmön.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till uttalandena om att ”Rans sameby har rätt att ha renar på vinterbete på Holmön” och ”det har inte gjorts på 70 år”. Anmälaren anser att det saknas belägg för påståendena och att reportern tog ställning i en omstridd fråga om vinterbete på Holmön. En representant från Holmön borde fått medverka i inslaget.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför bland annat följande.

Inslaget handlade om att Rans sameby inte tagit hem alla renar efter vinterbete och att sista dagen för detta passerat. I nyheten uppmärksammades att det enligt uppgift rörde sig om många renar och att de riskerade komma in på tomter och i trädgårdar. Som framgår av inslaget skulle Länsstyrelsen och samebyn inleda en dialog om de så kallade strövreanarna som var kvar. Dagen efter rapporterade P4 Västerbotten att tillsynsmyndigheten beviljat samebyn anstånd till midsommar med att hämta renarna som var kvar, detta med hänsyn till de nyfödda renkalvarna. Frågan om renbetesrätten specifikt på Holmön är inte prövad, men tillsynsmyndigheten Länsstyrelsen i Västerbottens län har inte haft några invändningar mot vinterbetet på ön.

Uppgiften om att det var 70 år sedan renarna sist vinterbetade på Holmön är en uppgift som hämtades från andra medier. När uppgiften kontrollerades efter det att anmälan kommit in, bland annat hos länsstyrelsen, framkom varken kritik mot uppgifterna eller att de skulle vara felaktiga.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att det av handlingarna i ärendet framgår att frågan om renbetesrätten på Holmön inte var prövad. Mot den bakgrunden var uppgiften om att Rans sameby har rätt att ha renar på vinterbete där något värderande. Nämnden anser dock inte att den i sammanhanget utgjorde ett ställningstagande i strid med kravet på opartiskhet. Vad anmälaren i övrigt anförde medför inte heller att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Leif Hedman, Clas Barkman och Berivan Yildiz efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.